

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum character confirmationis characterem baptismalem
præsupponat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Refertur de consecr. dist. 5. ca. de homic.

Q. 63. arti.

Arti. 1. huius quæst.

vero Melchisedes papa inquit, Ita conu-
ta sunt hæc duo sa-
cramenta quod unū
sine altero rite per-
fici non potest, glou-
idest, Christianum
facere non potest,
supple, perfectum.
Apparetque hoc idē
ex actibus utriusque
characteris, nam bap-
tismi est confiteri
fidem: confirmatio-
nis autem libere seu
intrepide, confiteri
eamdem, ubi patet
secundam perficere
& firmare primum.
Patet etiam non sic
esse intelligendum
characterem esse po-
tentiam passiuam,
tamquam si ponere-
tur pure passiuā, po-
test enim, aliquem
actum habere cum
hoc, quod constituit
sacramentorum re-
ceptiuum perfectum
seu firmum: bap-
tismalis siquidem cha-
racter receptiuū ab-
solute, confirmatio-
nis autem receptiuū,
perfecte & libere cō-
stituit.

character: sed hoc sacramentum
non iteratur, dicit enim Greg. *
de homine, qui a Pontifice con-
firmatus fuerit denuo, talis ite-
ratio prohibenda est. ergo in cō-
firmatione imprimis character.
RESPON. Dicendum, quod (si
cut supra dictum est *) chara-
cter est quædam spiritalis pote-
stas ad aliquas sacras actiones or-
dinata. Dicitur est autem supra, ¶
quod sicut baptismus est quædam
spiritalis regeneratio in uitam
christianam; ita etiam confirma-
tio est quoddam spirituale aug-
mentum promouens hominem
in spiritualem ætatem perfectā.
Manifestum est autem ex simili-
tudine corporalis uitæ, quod a-
lia est actio hominis statim nati:
& alia actio, que competit ei
cum ad perfectam etatem perue-
nerit. Et ideo per sacramentum
cōfirmationis datur homini po-
testas spiritalis, ad quædam a-
lias actiones sacras, præter illas ad
quas datur ei potestas in bap-
tismo. Nam in bap-
tismo accipit ho-
mo potestatem ad ea agēda, quæ
ad propriam pertinent salutem,
prout scilicet secundum seipsum
uiuere: sed in confirmatione ac-
cipit homo potestatem ad agendum ea, que per-
tinent ad pugnam spiritualem contra hostes fidei;
sicut patet ex exemplo Apostolorum, qui ante-
quam plenitudinem Spiritus sancti acciperent, e-
rant in coenaculo perseverantes in oratione: post
modum uero egressi, non uerebantur publice fi-
dem fateri, etiam coram inimicis fidei christianæ.
& ideo manifestum est, quod in sacramento con-
firmationis imprimitur character.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod pugna
spiritalis contra hostes inuisibiles, omnibus com-
petit: sed contra hostes uisibiles, idest, contra per-
cutores fidei pugnare, nomen Christi publice con-
fitendo, est confirmatorum, qui iam sunt perdu-
cti spiritaliter ad uirilem ætatem, secundum quod
dicitur 1. Ioan. 2. Scribo uobis uenenes quoniam
fortes estis, & uerbum Dei in uobis manet, & vic-
tistis malignum. & ideo character confirmationis
est signum distinctiuum, non infidelium a fide-
libus, sed spiritaliter prouectorum ab his quibus di-
citur: Sicut modo geniti infantes.

AD SECYNDVM dicendum, quod omnia sacra-
menta sunt quædam fidei potestaciones. Sicut igitur
baptizatus accipit potestatem spiritualem ad
protestandam fidem per susceptionem aliorum sa-
cramentorum: ita confirmatus accipit potestatem
publice fidem Christi uerbis profitendi, quasi ex
officio.

AD TERTIVM dicendum, quod sacramenta ue-
teris legis dicuntur iustitiæ carnis (ut patet Heb,
9.) quia scilicet interius nihil efficiebant. & ideo in
circumcisione imprimebatur character solum in
corpore, non autem in anima: sed in confirmatio-
ne cum characterē corporali imprimitur simul cha-
racter spiritalis, eo quod est sacramentum nouæ
legis.

D. 1095.

ARTICVLVS VI.
Vtrum character confirmationis præ-
supponat characterem baptismi.

AD SEXTVM sic proceditur.
A Videtur quod character
confirmationis non præsuppo-
nat ex necessitate characterem
baptismalem. Sacramentum e-
nim confirmationis ordinatur
ad confitendum publice fidem
Christi: sed multi etiam ante ba-
ptismum sunt fidem Christi pu-
blice confessi, sanguinem fun-
dentes pro fide, ergo character
confirmationis non præsuppo-
nit characterem baptismalem.
¶ 2. Præterea, De Apostolis non le-
gitur, quod fuerint baptizati (p-
teritum cum dicitur Io. 4. quod
ipse Christus non baptizabat, sed
discipuli eius): et tamen postea
fuerunt confirmati per aduen-
tum Spiritus sancti, ergo similiter alij possunt con-
firmari ante quam baptizentur.
¶ 3. Præterea, Act. 10. dicitur, quod adhuc loquente Pe-
tro, cecidit Spiritus sanctus super eos qui audiebant
uerbū, & audiebāt eos loquentes uariis linguis. &
postea Petrus iussit eos baptizari, ergo pari ratione
possunt alij prius confirmari, quam baptizentur.

SED CONTRA est, quod Rabanus dicit in lib. *
de instit. cleri. Nouissime a summo Sacerdote, per
impositionem manus paracletus traditur baptiza-
to, ut roboretur, per Spiritum sanctum ad præ-
dicandum.

RESPON. Dicendum, quod character confir-
mationis ex necessitate præsupponit characterem
baptismalem: ita scilicet, quod si aliquis non ba-
ptizatus confirmaretur, nihil reciperet, sed oportet
ret, iterato ipsum confirmari post baptismum, Cu-
ius ratio est: quia sicut se habet confirmatio ad ba-
ptismum, ita augmentum ad generationem, ut ex
supradictis patet. Manifestum est autem, quod nul-
lus potest promoueri in etatem perfectam, nisi pri-
mo fuerit natus. & similiter nisi primo aliquis fue-
rit baptizatus, non potest sacramentum confirma-
tionis accipere.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod uirtus diuina
non est alligata sacramentis. Vnde potest confer-
re homini spirituale robur ad confitendum publi-
ce fidem Christi absq; sacramento cōfirmationis, si-
cut etiam potest consequi remissionem peccatorū
sine bap-
tismo. Sicut tamen nullus consequitur effe-
ctum baptismi sine baptismi uoto, ita nullus conse-
quitur effectum confirmationis sine uoto ipsius:
quod potest haberi etiā ante susceptionē baptismi.

AD SECYNDVM dicendum, quod sicut Aug. * dicit ex
hoc quod Dominus dicit Io. 13. Qui lotus est, non
indiget nisi ut pedes lauet, intelligimus, Petrum &
alios Christi discipulos fuisse baptizatos siue bap-
tismo Ioannis (sicut nonnulli arbitrantur) siue quod
magis credibile est, bap-
tismo Christi: neque enim
renuit ministerium baptizandi, ut haberet & bap-
tizatos seruos, per quos ceteros baptizaret.

AD TERTIVM dicendum, quod audientes p̄dicatio-
nem Petri, acceperunt effectum cōfirmationis mira-
culose: non tamē cōfirmationis sacramentū. Dicitur
est aut, quod effectus confirmationis potest alicui
conferri

Super quæstionis se-
ptuagesime secundæ,
articulum sextum.

IN artic. 6. aduerte
quod char acter
confirmationis, ita
præsupponit chara-
cterem baptismi, ut
si confirmaretur non
baptizatus, esset post
baptismum recon-
firmandus eadem ra-
tione, qua presbyter
non baptizatus, est
post baptismum ite-
rum ordinandus, ut
patet in cap. ueniens
& in c. si quis, de pres-
bytero non baptiza-
to. Magis enim an-
nexum est confirma-
tionis sacramentum
baptismo, quam sa-
cramentum ordinis,
cum confirmatio fir-
mitas perfectioque
sit baptismi.

dist. 2.
art. 2.
art. 3.
& 4.

dist. cap. 1.
in prin.

Art. 1. huius

Epist. ad
mo. 2.

Art. 1. huius

conferri ante baptismum, non autem sacramentum confirmationis: sicut enim effectus confirmationis, qui est robor spirituale, praesupponit effectum baptismi, qui est iustificatio, ita sacramentum confirmationis praesupponit sacramentum baptismi.

Super Quaestione 82. Articulus secundum.

ARTICULUS VII. Vtrum per sacramentum confirmationis conferatur gratia gratum faciens.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Vtrum per hoc sacramentum gratia gratum faciens non conferatur. Gratia gratum faciens, non ordinatur contra culpam: sed hoc sacramentum (sicut dicitur) non exhibetur nisi baptizatis, qui sunt a culpa mundati, ergo per hoc sacramentum, gratia gratum faciens non conferatur.

2 Præ. Peccatores maxime indigent gratia gratum faciente, per quam solum iustificari possunt, si ergo per hoc sacramentum gratia gratum faciens conferatur, vtrum deberet dari hominibus in peccato existentibus: quod tamen non est verum.

3 Præ. Gratia gratum faciens, specie non differt, cum ad vnum effectum ordinetur: sed duae formae eiusdem speciei non possunt esse in eodem subiecto, cum ergo gratia gratum faciens conferatur homini per baptismum, vtrum quod per sacramentum confirmationis, quod non exhibetur nisi baptizato, gratia gratum faciens non conferatur.

SED CONTRA est, quod Melchisedes Papa dicit, spiritus sanctus in fonte baptismi, plenitudinem tribuit ad innocentiam, in confirmatione augmentum praestat ad gratiam.

RESPON. Dicendum, quod in hoc sacro (sicut dictum est) datur baptizato Spiritus sanctus ad robur, sicut apostolis datus est in die Pentecostes, (vult legitur Act. 2.) & sicut dabatur baptizatis per impositionem manus apostolorum, ut dicitur Act. 8. Ostensum est autem in prima parte, quod missio seu datio Spiritus sancti, non est nisi cum gratia gratum faciente: vnde manifestum est, quod gratia gratum faciens conferatur in hoc sacramento.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod gratia gratum faciens primus effectus est remissionis culpe: habet tamen & alios effectus: quia sufficit ad hoc, quod promoueat hominem per omnes gradus vsque in vitam aeternam, secundum illud Rom. 6. Gratia Dei vita aeterna: vnde & Paulo dictum est 2. Cor. 12. Sufficit tibi gratia mea. Et ipse dicit 1. Cor. 13. Gratia Dei sum

id quod sum: & ideo gratia gratum faciens, non solum datur ad remissionem culpe, sed etiam ad augmentum, & firmitatem iustitiae. Et sic conferatur in hoc sacramento.

AD SECUNDUM dicendum, quod sicut ex ipso nomine apparet, hoc sacramentum datur ad confirmandum, quod prius inuenerit, & ideo non debet dari his, qui non habent gratiam, & propter hoc sicut non datur non baptizatis, ita non debet dari adultis peccatoribus, nisi per poenitentiam reparatis. vnde dicitur in Aurelianensi concilio, ut ieiuni ad confirmationem ueniant, ut moueantur confessionem facere prius, ut mundi donum Spiritus sancti valeant accipere. Et tunc, per hoc sacramentum perficitur poenitentiae effectus, sicut & baptismi: quia per gratiam collatam in hoc sacro, consequitur poenitens plenior remissionem peccati. Et si aliquis adultus in peccato existens, cuius conscientiam non habet, vel si etiam non perfecte contritus accedat, dummodo non factus accedat, per gratiam collatam in hoc sacramento, consequitur remissionem peccatorum.

AD TERTIUM dicendum, quod (sicut dictum est) gratia sacramentalis addit super gratiam gratum facientem communiter sumptam, aliquid effectum specialis effectus, ad quod ordinatur sacramentum. si ergo consideretur gratia in hoc sacramento collata, quantum ad id quod est commune, sic per hoc sacramentum non conferatur aliqua alia gratia, quam per baptismum: sed quae prius inerat, augetur: si autem consideretur quantum ad illud speciale quod superadditur, sic non est eiusdem speciei cum ipsa.

ARTICULUS VIII. Vtrum hoc sacramentum sit omnibus exhibendum.

AD OCTAVUM sic proceditur. Videtur quod hoc sacramentum non sit omnibus exhibendum. Hoc enim in sacramento ad quandam excellentiam datur, ut dictum est: sed id, quod ad excellentiam pertinet, non competit omnibus: ergo hoc sacramentum non debet omnibus dari.

2 Præ. Per hoc sacramentum augetur aliquis spiritualiter in perfectam aetatem: sed perfecta aetas repugnat aetati puerili: ergo ad minus pueris dari non debet.

3 Præ. Sicut Melchisedes Papa dicit, post baptismum confirmamur ad pugnam: sed pugnam non competit mulieribus, propter fragilitatem sexus: ergo nec mulieribus hoc sacramentum dari debet.

4 Præ. Melchisedes Papa dicit, quod quamuis continuo transitorius, sufficiat regenerationis beneficia, victuris tamen, confirmationis beneficia necessaria sunt: quia confirmatio armat, & instruit ad agones mundi huius & praemia reseruandos: qui autem post baptismum cum acquisita innocentia immaculatus peruenerit ad mortem, confirmatur morte: quia iam non potest peccare post mortem, ergo statim moriturus non

Habetur de consec. d. 5. c. vii. tenuit. D. 380.

62. art. 2.

Alias spiritualis.

Super Quaestione septuagesima secundae Articulus octauum nonum, & decimum, & undecimum.

4. dist. 7. q. 3. art. 2. q. 2. & 3. c. d. 25. q. 2. art. 1. quae sitio. cor. Art. 2. huius quae. ad 2. & art. 4.

IN AR. 8. 9. 10. & 11. tantummodo occurrit de ministro confirmationis, ob factum Gregorii notare, quod eps est regulariter proprius minister confirmationis, & hoc omnia fere iura clamant sed ultra hoc credimus et episcopi ita esse proprium ministrum huius sacramenti, quod si per simplicem sacerdotem datur, irritum est & inane, & hoc tenetur auctoritate Melchisedes Papa in c. de his, & Paschali Papa in c. manus: de cons. dist. 5. Et cum hoc credimus et ex apostolica dispensatione simpliciter sacerdote dari posse hoc sacramentum, & hoc tenemus auctoritate beati Gregorii in c. peruenit 95. dist. 11. quod hoc est mirabile circa ministrum huius sacramenti, quod episcopus est ita minister proprius confirmationis, quod a non episcopo facta nulla est, & in ex dispensatione apostolica non episcopus.

In epist. ad Hispa. episc. a medio illius tom. 20 Concilio loco nunc proximo meitato, & habetur de consec. d. 5. ca. Spiritus sanctus.

Nota. 7. in respon. sione ad secundum, nota hic dictum in littera pro omnibus sacramentis, quod accessus ad sacramentum cum peccato, vel quia eius conscientiam non habet, vel quia non perfecte contritus, gratiam ex sacramento consequitur in remissionem peccatorum. Et intelligo hoc de peccato mortali: quonia de venialibus non oportet habere conscientiam particularem: hoc est enim quod consuevit dici virtute sacramenti fieri de aeterno contritu: hoc est paruum secundum propriam conscientiam, charitate informari: quod tunc tantum sicut ex sacramento mouetur mens suspiciens sacramentum in actuali operationem in Deum seu peccatum: non enim regulariter infunditur aut augetur gratia in aeterno nisi concurrente actu nouo liberi arbitrii: quoniam sic exigit lauas dispositionis diuinae gubernationis, ut ex his quae in prima secunde de iustificatione impij Auctor dicit, habere potes, & inferius cu de sacramento poenitentiae tractabitur. In eodem articulo in responsione ad tertium memento repetitur dictorum de gratia sacramentali, & intelliges quae hic dicuntur: gratia siquidem gratum faciens extensa ad firmandum Christum ut libere conuincatur, secundum essentiam gratiae, est eandem speciei cum gratia collata in baptismo: sed secundum auctum firmitatis procedentis a gratia (quod gratia sacramentalis uocatur) specie differt a gratia baptismali.